

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

DASZÓW

1. Nazwa

2. Czas powstania

1308, 1727–1729, 1787, 1945

Historyczny układ ruralistyczny wsi

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

Województwo **DOLNOŚLĄSKIE**

Powiat **GÓROWSKI**

Gmina **JEMIELNO**

6. Współrzędne geograficzne

51°33'43"N 16°35'43"E

7. Użytkowanie obecne
**mieszkalne
rolnicze**

8. Stan zachowania

4

Daszów - przed 1945 Dąbsau.

W 1308 r. biskup wrocławski Henryk i kanonik glogowski Mikołaj uzgodnili między sobą pobieranie dziesięciny w okręgu wąsoskim. Daszów miał opłacać dziesięcinę kanonii glogowskiej. To jest pierwsza wzmianka w dokumentach o tej wsi. W r. 1361 dziedzicem wsi był prawdopodobnie Wawrzyniec Czarnoborski. W 1485 r. nabył posiadłość bracia Baltzer, Clement i Peter Stissel (Stossel). Byli oni zobowiązani pełnić służbę wojskową dla księcia w sile dwóch koni rycerskich. W 1550 r. Hans Stussel musiał sprzedać wieś, popadłszy w długą przez udzielenie poręczenia. W 1563 r. posiadłość przeszła na Oswalda von Tschammer. Jego środki pieniężne wydawały się początkowo bardzo małe. Poza trzema końmi miał podobno tylko hańcuch wartości 100 dukatów i 70 talarów w gotówce. Po śmierci ojca otrzymał jako odszkodowanie za dobra w Osetnie 3.000 talarów. Ale wydaje się, że był skrzętnym gospodarzem i dobrym przedsiębiorcą. Oprócz Daszowa nabył także sąsiednie Psary. Daszów pozostał w posiadaniu Tschammerów do 1784 r. Georg Ernst von Tschammer kazal w latach 1727-1729 odbudować zaniebdany zamek i umieścić nad drzwiami wejściowymi herb Tschammerów. George Ernst był pierwszym pruskim starostą powiatu wrocławskiego. W 1784 r. jego syn Georg Caspar sprzedał posiadłość za 39.500 talarów reńskich i dodatkowo 100 dukatów w monetach. W 1787 r. w skład Daszowa wchodził majątek dziedzica, szkoła, 5 gospodarstw, 45 zagrodników, młyn wodny, wiatrak, dom gminny, a także folwark Heidan z 6 zagrodami. Liczba mieszkańców wynosiła 397 osoby. Pierwotny dwór w Daszowie wzniesiony został na początku XVII wieku. Powiększony i przebudowany na pałac w I połowie XVIII wieku w stylu barokowym, restaurowany w XIX wieku. Wieś w układzie wielodrożnicowym powstałym z połączenia pierwotnej wsi przydrożnej oraz folwarku Heidan. Zabudowa wsi skupiona, o różnicowanych gabarytach i typach budynków, rozmieszczona jest obustronnie wzdłuż wiejskiej ulic, na dużych działkach siedliskowych. W centralnej części wsi znajduje się założenie pałacowo-folwarczne.

Bibliografia:

- Johann Georg Knie, Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuss. Provinz Schlesien : nebst beigefügter Nachweisung von der Eintheilung des Landes nach den Bezirken der drei königlichen Regierungen, den darin enthaltenen Fürstenthümern und Kreisen, mit Angabe des Flächeninhaltes, der mittlern Erhebung über die Meeressfläche, der Bewohner, Gebäude, des Viehstandes usw. - 2. verm. u. verb. Aufl., Breslau 1845.
- Hans Lutsch, Verzeichnis der Kunstdenkmäler der Provinz Schlesien , Bd. 2., Die Kunstdenkmäler der Landkreise des Reg.-Bezirks Breslau, Breslau 1889.
- Romuald M. Łuczynski, Losy rezydencji dolnośląskich w latach 1945-1991, Wrocław 2010.
- M. Pastorf, Schiesisches Giltter-Adressbuch, Breslau 1876.
- Die Rittergüter und selbständigen Gutsbezirke in der Provinz Schlesien, Breslau 1870.
- Schliesisches Giltter-Adressbuch, Breslau 1886, 1891, 1894, 1902, 1905, 1909, 1912, 1917, 1921, 1926, 1930.
- Friedrich Albert Zimmermann: Beiträge zur Beschreibung von Schlesien. Bd. 1-13, Brieg 1786.

Materialy kartograficzne:

- Messtischblatt, pomiar 1887 r., nowelizacja 1929 r., wydanie 1937-1940 r.

Istniejące zagrożenia: Degradacja układu ruralistycznego związana z współczesną zabudową różnego typu, dogęszczanie i wprowadzanie nowej zabudowy na terenach historycznie niezabudowanych, rozbiórki i przebudowy budynków historycznych oraz ich modernizacja z wykorzystaniem współczesnych, niezgodnych z lokalną tradycją materiałów budowlanych.

Postulaty konserwatorskie: Utrzymanie układu wsi, zachowanie skali zabudowy, jej historycznego rozplanowania, tradycyjnych był, formy, użytych materiałów i artykulacji elewacji, ochrona zespołu pałacowo-folwarcznoego.

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

czerwiec 2023

Justyna Kość

JK